Lieta Nr. 11354044810
SKK-227/2017
Krimināllietu departaments

Latvijas Republikas Augstākā tiesa
LĒMUMS
Rīgā 2017.gada 6.aprīlī

Augstākā tiesa šādā sastāvā:
tiesnesis Artūrs Freibergs,
tiesnese Aija Branta,
tiesnese Anita Poļakova
izskatīja rakstveida procesā krimināllietu sakarā ar apsūdzētā /pers. B/ kasācijas sūdzību par Rīgas apgabaltiesas 2016.gada 11.novembra spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] Pirmstiesas kriminālprocesā /pers. C/ un /pers. B/ celta apsūdzība pēc Krimināllikuma 183.panta otrās daļas par to, ka viņi grupā pēc iepriekšējas vienošanās, lietojot vardarbību, bez tiesiska pamata pieprasīja atdot tiesības uz mantu (izspiešana) šādos apstākļos.

2010.gadā 5.septembrī, pirmstiesas izmeklēšanā precīzi nenoskaidrotā laikā SIA /Nosaukums A/ taksometra vadītājs /pers. D/ ar automašīnu *Škoda Superb* ar valsts reģistrācijas numuru /TL numurs/ sniedza transporta pakalpojumus /pers. C/, kurš pieprasīja aizvest viņu un viņa paziņu pie /pers. B/, ar kuru /pers. C/ bija norunāta tikšanās netālu no /pers. B/ dzīves vietas /adrese/ novadā. Ap plkst.23.30, kad /pers. D/ kopā ar /pers. C/ un viņa paziņu piebrauca pie minētās vietas, /pers. B/ iekāpa automašīnā. Pēc /pers. C/ norādījumiem /pers. D/ aizveda minētās personas uz /../ ielu, /../ novadā (pie /../ ielas un /../ ielas krustojuma) un apstādināja automašīnu. /pers. C/, atrodoties automašīnas aizmugurējā sēdeklī, ar dūri ne mazāk kā divas reizes iesita /pers. D/ pa galvu un paziņoja, ka /pers. D/ ir viņam parādā naudu, kaut gan naudas pieprasījumam nebija tiesiska pamata. /pers. B/, kurš tajā laikā atradās automašīnas priekšējā pasažiera sēdeklī, īstenojot ar /pers. C/ kopīgo nolūku, izņēma automašīnas atslēgas no aizdedzes slēdzenes un turēja tās pie sevis, liedzot /pers. D/ iespēju ar mīnēto automašīnu pamest notikuma vietu. Kad /pers. D/ iebilda pret parādu, /pers. C/ ar dūri iesita vēl ne mazāk kā divas reizes /pers. D/ pa galvu, izvilka /pers. D/ no automašīnas un uzstāja, ka /pers. D/ ir jāsastāda parādzīme. Lai pārliecinātu /pers. D/ uzrakstīt parādzīmi, /pers. B/ izskaidroja, ka parādzīmes sastādīšanas gadījumā, viņi varēs mierīgi šķirties. /pers. D/ bija spiests piekrist parādzīmes sastādīšanai, lai izvairītos no turpmākas vardarbības pielietošanas. /pers. B/ atnesa papīru. /pers. D/, izpildot /pers. C/ un /pers. B/ norādījumus par parādzīmes saturu, uzrakstīja un parakstīja parādzīmi, ka viņš, /pers. D/, ir parādā /pers. C/ 250 latus (355,72 *euro*) un, ka naudu apņemas atdot līdz 2010.gada 1.novembrim. Pēc parādzīmes sastādīšanas /pers. D/ atdeva to /pers. C/. /pers. B/ atdeva /pers. D/ automašīnas atslēgas un aizgāja. /pers. D/, izpildot /pers. C/ norādījumus, /pers. C/ un viņa paziņu aizveda uz Rīgu, kur viņi dažādās vietās izkāpa no automašīnas. Pielietotās vardarbības rezultātā /pers. D/ tika nodarīti viegli miesas bojājumi – galvas sasitums ar asinsizplūdumiem.

[2] Ar Rīgas rajona tiesas 2015.gada 14.maija spriedumu
/pers. C/, personas kods /personas kods/,
atzīts par vainīgu Krimināllikuma 183.panta otrajā daļā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā un sodīts ar brīvības atņemšanu uz 3 gadiem.
Saskaņā ar Krimināllikuma 55.pantu /pers. C/ notiesāts nosacīti ar pārbaudes laiku uz 3 gadiem.
/pers. B/, personas kods /personas kods/,
atzīts par nevainīgu apsūdzībā pēc Krimināllikuma 183.panta otrās daļas un attaisnots.
/pers. B/ atbrīvots no samaksas par advokāta juridiskās palīdzības sniegšanu pirmās instances tiesā un noteikts šos procesuālos izdevumus segt no valsts līdzekļiem.
Cietušā /pers. D/ pieteiktā kaitējuma kompensācija apmierināta daļēji un no /pers. C/ /pers. D/ labā piedzīti 300 *euro*.

[3] Ar pirmās instances tiesas spriedumu /pers. C/ atzīts par vainīgu un sodīts pēc Krimināllikuma 183.panta otrās daļas par to, ka viņš, lietojot vardarbību, bez tiesiska pamata pieprasīja atdot tiesības uz mantu (izspiešana).

Noziedzīgais nodarījums izdarīts šādos pirmās instances tiesas konstatētajos apstākļos.

2010.gadā 5.septembrī, izmeklēšanā precīzi nenoskaidrotā laikā SIA /Nosaukums A/ taksometra vadītājs /pers. D/ ar automašīnu *Škoda Superb* ar valsts reģistrācijas numuru /TL numurs/ sniedza transporta pakalpojumus /pers. C/, kurš pieprasīja aizvest viņu un viņa paziņu pie /pers. B/, ar kuru /pers. C/ bija norunāta tikšanās netālu no /pers. B/ dzīves vietas /adrese/ novadā. Ap plkst.23.30, kad /pers. D/ kopā ar /pers. C/ un viņa paziņu piebrauca pie minētās vietas, /pers. B/ iekāpa automašīnā. Pēc /pers. C/ norādījumiem /pers. D/ aizveda minētās personas uz /../ ielu, /../ novadā, pie /../ ielas un /../ ielas krustojuma. /pers. C/, atrodoties automašīnas aizmugurējā sēdeklī, ar dūri ne mazāk kā divas reizes iesita /pers. D/ pa galvu un paziņoja, ka /pers. D/ ir viņam parādā naudu, kaut gan naudas pieprasījumam nebija tiesiska pamata. /pers. B/, kurš tajā laikā atradās automašīnas priekšējā pasažiera sēdeklī, pēc /pers. C/ lūguma izņēma automašīnas atslēgas no aizdedzes slēdzenes un turēja tās pie sevis, ko cietušais uztvēra kā liegumu ar mīnēto automašīnu pamest notikuma vietu. Kad /pers. D/ iebilda pret parādu, /pers. C/ ar dūri iesita vēl ne mazāk kā divas reizies /pers. D/ pa galvu, izvilka /pers. D/ no automašīnas un uzstāja, ka /pers. D/ ir jāsastāda parādzīme. /pers. D/ bija spiests piekrist parādzīmes sastādīšanai, lai izvairītos no turpmākas vardarbības pielietošanas. /pers. B/ pēc /pers. C/ lūguma atnesa papīru. /pers. D/, izpildot /pers. C/ norādījumus par parādzīmes saturu, uzrakstīja un parakstīja parādzīmi, ka viņš, /pers. D/, ir parādā /pers. C/ 250 latus (355,72 *euro*) un, ka šo naudu viņš apņemas atdot līdz 2010.gada 1.novembrim. Pēc parādzīmes sastādīšanas /pers. D/ atdeva to /pers. C/. /pers. B/ atdeva /pers. D/ automašīnas atslēgas un aizgāja. /pers. D/, izpildot /pers. C/ norādījumus, /pers. C/ un viņa paziņu aizveda uz Rīgu, kur viņi dažādās vietās izkāpa no mašīnas. Pielietotās vardarbības rezultātā /pers. D/ tika nodarīti viegli miesas bojājumi – galvas sasitums ar asinsizplūdumiem.

[4] Izskatījusi lietu apelācijas kārtībā sakarā ar Rīgas rajona prokuratūras prokurora I.Vikuļina iesniegto apelācijas protestu, Rīgas apgabaltiesa ar 2016.gada 11.novembra spriedumu atcēla Rīgas rajona tiesas 2015.gada 14.maija spriedumu daļā par /pers. B/ atzīšanu par nevainīgu pret viņu celtajā apsūdzībā pēc Krimināllikuma 183.panta otrās daļas un attaisnošanu, par /pers. B/ atbrīvošanu no samaksas par advokāta juridiskās palīdzības

sniegšanu pirmās instances tiesā un par /pers. C/ noteikto sodu.

/pers. B/ atzīts par vainīgu Krimināllikuma 20.panta ceturtajā daļā un 183.panta otrajā daļā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā un, piemērojot Krimināllikuma 49.[1]panta pirmās daļas 1.punktu, sodīts ar brīvības atņemšanu uz 2 gadiem un policijas kontroli uz 2 gadiem.

No /pers. B/ valsts labā piedzīti procesuālie izdevumi par aizstāvja sniegto juridisko palīdzību pirmās instances tiesā 305,24 *euro*.

/pers. C/ pēc Krimināllikuma 183.panta otrās daļas, piemērojot Krimināllikuma 49.[1]panta pirmās daļas 1.punktu, sodīts ar brīvības atņemšanu uz 2 gadiem.

Saskaņā ar Krimināllikuma 55.pantu /pers. C/ notiesāts nosacīti ar pārbaudes laiku uz 2 gadiem.

Pārējā daļā pirmās instances tiesas spriedums atstāts negrozīts.

[5] Apelācijas instances tiesa konstatēja, ka apsūdzētais /pers. B/ atbalstīja noziedzīgu nodarījumu – pieprasījumu bez tiesiska pamata atdot tiesības uz mantu, lietojot vardarbību (izspiešana).

Noziedzīgais nodarījums izdarīts šādos apelācijas instances tiesas konstatētajos apstākļos.

2010.gadā 5.septembrī, pirmstiesas izmeklēšanā precīzi nenoskaidrotā laikā SIA /Nosaukums A/ taksometra vadītājs /pers. D/ ar automašīnu *Škoda Superb* ar valsts reģistrācijas numuru /TL numurs/ sniedza transporta pakalpojumus /pers. C/, kurš pieprasīja aizvest viņu un viņa paziņu pie /pers. B/, ar kuru /pers. C/ bija norunāta tikšanās netālu no /pers. B/ dzīves vietas /adrese/ novadā. Ap plkst.23.30, kad /pers. D/ kopā ar /pers. C/ un viņa paziņu piebrauca pie minētās vietas, /pers. B/ iekāpa automašīnā. Pēc /pers. C/ norādījumiem /pers. D/ aizveda minētās personas uz /../ ielu, /../ novadā, pie /../ ielas un /../ ielas krustojuma un apstādināja automašīnu. /pers. C/, atrodoties automašīnas aizmugurējā sēdeklī, ar dūri ne mazāk kā divas reizes iesita /pers. D/ pa galvu un paziņoja, ka /pers. D/ ir viņam parādā naudu, kaut gan naudas pieprasījumam nebija tiesiska pamata. /pers. B/, kurš tajā laikā atradās automašīnas priekšējā pasažiera sēdeklī, pēc /pers. C/ lūguma izņēma automašīnas atslēgas no aizdedzes slēdzenes un turēja tās pie sevis, liedzot /pers. D/ iespēju ar minēto automašīnu pamest notikuma vietu. Kad /pers. D/ iebilda pret parādu, /pers. C/ ar dūri iesita vēl ne mazāk kā divas reizes /pers. D/ pa galvu, izvilka /pers. D/ no automašīnas un uzstāja, ka /pers. D/ ir jāsastāda parādzīme. Lai pārliecinātu /pers. D/ uzrakstīt parādzīmi, /pers. B/ izskaidroja /pers. D/, ka parādzīmes sastādīšanas gadījumā, viņi varēs mierīgi šķirties. /pers. D/ bija spiests piekrist parādzīmes sastādīšanai, lai izvairītos no turpmākas vardarbības pielietošanas. /pers. B/ atnesa papīru. /pers. D/, izpildot /pers. C/ norādījumus par parādzīmes saturu, uzrakstīja un parakstīja parādzīmi, ka viņš, /pers. D/, ir parādā /pers. C/ 250 latus (355,72 *euro*) un, ka naudu apņemas atdot līdz 2010.gada 1.novembrim. Pēc parādzīmes sastādīšanas /pers. D/ atdeva to /pers. C/. /pers. B/ atdeva /pers. D/ automašīnas atslēgas un aizgāja. /pers. D/, izpildot /pers. C/ norādījumus, /pers. C/ un viņa paziņu aizveda uz Rīgu, kur viņi dažādās vietās izkāpa no mašīnas. Pielietotās vardarbības rezultātā /pers. D/ tika nodarīti viegli miesas bojājumi – galvas sasitums ar asinsizplūdumiem.

/pers. B/ darbības kvalificētas pēc Krimināllikuma 20.panta ceturtās daļas un 183.panta otrās daļas.

[6] Kasācijas sūdzību par apelācijas instances tiesas spriedumu iesniedza apsūdzētais /pers. B/, lūdzot atcelt Rīgas apgabaltiesas 2016.gada 11.novembra spriedumu daļā par viņa atzīšanu par vainīgu un sodīšanu.

Kasācijas sūdzības iesniedzēja ieskatā, apelācijas instances tiesa pārkāpusi Kriminālprocesa likuma 511., 512., 562.pantu, jo atzinusi viņu par vainīgu Krimināllikuma 20.panta ceturtajā daļā un 183.panta otrajā daļā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā, kaut gan apsūdzība bija celta un iztiesāšanas laikā uzturēta pēc Krimināllikuma 183.panta otrās daļas.

Apelācijas instances tiesa nepamatoti atzinusi, ka viņam, /pers. B/, bija nodoms atbalstīt noziegumu. Apsūdzētais kasācijas sūdzībā izklāsta savu notikušā versiju, vērtē cietušā sniegtās liecības un norāda, ka nav pierādīts viņa nodoms atbalstīt /pers. C/ nelikumīgās darbības, tādējādi viņš, /pers. B/, nepamatoti atzīts par vainīgu Krimināllikuma 20.panta ceturtajā daļā un 183.panta otrajā daļā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā.

[7] Kriminālprocesa likuma 578.panta otrās daļas kārtībā viedokli lietā iesniedza Rīgas rajona prokuratūras prokurors I.Vikuļins. Prokurora ieskatā, /pers. B/ kasācijas sūdzībā nav izklāstīti fakti un apstākļi, kas ļautu secināt, ka apelācijas instances tiesa pieļāvusi kādu no Kriminālprocesa likuma 574.pantā minētajiem Krimināllikuma pārkāpumiem vai Kriminālprocesa likuma būtisku pārkāpumu, tādējādi atbilstoši Kriminālprocesa likuma 573.pantam iztrūkst pamats pārbaudīt Rīgas apgabaltiesas 2016.gada 11.novembra spriedumu.

Prokurors uzskata, ka pretēji /pers. B/ kasācijas sūdzībā norādītajam apelācijas instances tiesa nav pieļāvusi Kriminālprocesa likuma 562.panta pārkāpumu un lietu izskatījusi apelācijas protesta apjomā un atbilstoši Kriminālprocesa likuma 455.panta trešās daļas un 562.panta otrās un ceturtās daļas prasībām. Apelācijas instances tiesa nav piemērojusi likumu par smagāku noziedzīgu nodarījumu, nekā /pers. B/ bija apsūdzēts, nosūtot lietu uz tiesu.

Motīvu daļa

[8] Augstākā tiesa atzīst, ka Rīgas apgabaltiesas 2016.gada 11.novembra spriedums atstājams negrozīts, bet apsūdzētā /pers. B/ kasācijas sūdzība noraidāma.

[8.1] Pretēji kasācijas sūdzībā norādītajam, apelācijas instances tiesa, izskatot lietu, nav pieļāvusi Kriminālprocesa likuma 511., 512., 562.panta pārkāpumu.

Kriminālprocesa likuma 562.panta ceturtā daļa noteic, ka attaisnotās personas atzīšana par vainīgu un soda piemērošana tai pieļaujama tikai gadījumos, kad šā iemesla dēļ iesniegts prokurora protests vai cietušā sūdzība, kuru atbalsta prokurors. Savukārt Kriminālprocesa likuma 562.panta otrajā daļā norādīts, ka apelācijas instances tiesa drīkst piemērot likumu par smagāku noziedzīgu nodarījumu, nekā atzinusi pirmās instances tiesa, tikai tad, ja to lūdzis prokurors savā protestā vai cietušais savā sūdzībā, kuru atbalsta prokurors. Šajā gadījumā tomēr nedrīkst piemērot likumu par smagāku nodarījumu nekā tas, par kuru persona bija apsūdzēta, nosūtot krimināllietu uz tiesu, izņemot gadījumus, kad prokurors pirmās instances tiesas sēdē grozījis apsūdzību uz smagāku.

Ar apelācijas instances tiesas spriedumu atcelts pirmās instances tiesas spriedums, ar kuru /pers. B/ bija atzīts par nevainīgu un attaisnots apsūdzībā pēc Krimināllikuma 183.panta otrās daļas. /pers. B/ atzīts par vainīgu un sodīts pēc Krimināllikuma 20.panta ceturtās daļas un 183.panta otrās daļas. Lieta apelācijas instances tiesā izskatīta sakarā ar Rīgas rajona prokuratūras prokurora I. Vikuļina iesniegto apelācijas protestu. Apelācijas protestā lūgts atcelt pirmās instances tiesas spriedumu daļā par /pers. B/ atzīšanu par nevainīgu un attaisnošanu, atzīt viņu par vainīgu pēc Krimināllikuma 183.panta otrās daļas un sodīt ar brīvības atņemšanu uz 5 gadiem un policijas kontroli uz 1 gadu 6 mēnešiem.

Apsūdzētajam /pers. B/ pirmstiesas kriminālprocesā celta apsūdzība un lieta nosūtīta tiesai, kvalificējot viņa darbības pēc Krimināllikuma 183.panta otrās daļas.

Kasācijas instances tiesa atzīst, ka apelācijas instances tiesa, izskatot lietu, nav pieļāvusi Kriminālprocesa likuma 562.panta otrās, ceturtās daļas pārkāpumu.

Apelācijas instances tiesa atzinusi, ka /pers. B/ noziedzīgo nodarījumu izdarīja līdzdalībā, atbalstot /pers. C/ noziedzīgās darbības, apzināti veicinājis /pers. C/ noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu.

Rīgas apgabaltiesa, izvērtējot pierādījumus to kopumā un savstarpējā sakarībā ar visiem pārējiem lietas materiāliem, novērtējot apsūdzētā /pers. B/ sniegtās liecības, secinājusi, ka /pers. B/ vainīgums noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā, proti, izspiešanas, lietojot vardarbību, atbalstīšanā ir pilnībā pierādīts un viņa darbības kvalificējamas pēc Krimināllikuma 20.panta ceturtās daļas un 183.panta otrās daļas.

Kasācijas instances tiesa atzīst, ka konkrētajā lietā apelācijas instances tiesa, kvalificējot /pers. B/ darbības pēc Krimināllikuma 20.panta ceturtās

daļas un 183.panta otrās daļas un spriedumā sniedzot par pierādītu atzītā noziedzīgā nodarījuma aprakstu, nav pieļāvusi apsūdzētā tiesību uz aizstāvību pārkāpumu, jo noziedzīgā nodarījuma faktiskie apstākļi, kas ietverti /pers. B/ celtajā un prokurora tiesā uzturētajā apsūdzībā nav atšķirīgi no tiesas konstatētā noziedzīgā nodarījuma apraksta.

Judikatūrā atzīts, ka gadījumā, ja vairākas personas tiek apsūdzētas par noziedzīga nodarījuma izdarīšanu grupā (dalībā), tad apsūdzības grozīšana tādā veidā, ka kāda no šīm personām tiek apsūdzēta kā līdzdalībnieks, lielākoties nepasliktina neviena apsūdzētā stāvokli un nepārkāpj viņu tiesības uz aizstāvību *(skat. Augstākās tiesas 2013.gada 24.janvāra lēmumu* lietā Nr.SKK-15/2013 (Nr. 113350124905, 11522026709, 11522015909, 11520068011, 11520079711, 11352034209, 11522017509,1135046510,11354049611)).

[8.2] Atbilstoši Kriminālprocesa likuma 569.panta pirmajai un trešajai daļai kasācijas instances tiesa lietu pēc būtības neizskata, pierādījumus lietā no jauna neizvērtē, taču tās kompetencē ietilpst izvērtēt, vai ir ievērotas Kriminālprocesa likumā izvirzītās prasības pierādījumu vērtēšanā, vai pareizi piemērots Krimināllikums, kvalificējot noziedzīgu nodarījumu un nosakot sodu, vai tiesas nolēmums atbilst Kriminālprocesa likuma prasībām, vai nav pārkāpts kriminālprocesa pamatprincips – tiesības uz lietas izskatīšanu taisnīgā tiesā.

Krimināllikuma 46.pants (likuma redakcijā, kas bija spēkā no 2005.gada 1.oktobra līdz 2013.gada 31.martam) noteica, ka tiesa piespriež sodu tādā apmērā, kādu nosaka šā likuma sevišķās daļas pants, kas paredz atbildību par izdarīto noziedzīgo nodarījumu, un ievērojot šā likuma vispārīgās daļas noteikumus. Tiesa, nosakot sodu, un prokurors, sastādot priekšrakstu par sodu, ņem vērā izdarītā noziedzīgā nodarījuma raksturu un radīto kaitējumu, vainīgā personību, atbildību mīkstinošos un pastiprinošos apstākļus.

Savukārt no 2013.gada 1.aprīļa ir spēkā Krimināllikuma 46.pants, kura pirmajā, otrajā un trešajā daļā norādīts, ka sodu nosaka tādā apmērā, kādu par izdarīto noziedzīgo nodarījumu paredz šā likuma sevišķās daļas attiecīgā panta sankcija, ievērojot šā likuma vispārīgās daļas noteikumus. Nosakot soda veidu, ņem vērā izdarītā noziedzīgā nodarījuma raksturu un radīto kaitējumu, kā arī vainīgā personību. Nosakot soda mēru, ņem vērā atbildību mīkstinošos un pastiprinošos apstākļus.

Atbilstoši Krimināllikuma 54.panta pirmajai daļai, nosakot sodu noziedzīga nodarījuma līdzdalībniekiem, tiesa ņem vērā katra līdzdalības raksturu un lomu izdarītajā noziedzīgajā nodarījumā.

Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departamenta un Krimināllietu tiesu palātas 2008.gada 1.jūlija kopsapulces lēmuma 30.punktā norādīts: „Krimināllikumā nav paredzēta bargāka vai vieglāka soda piespriešana personai sakarā ar to, ka viņa pati tieši nav izdarījusi noziedzīgu nodarījumu, bet organizējusi, atbalstījusi noziedzīgu nodarījumu vai uzkūdījusi uz tā izdarīšanu. Lemjot par kriminālsoda veidu un mēru, tiesām jāievēro šis fakts, bet atkarībā no personas lomas, faktiskās rīcības un līdzdalības veida viņai piespriestais sods var būt gan vieglāks, gan bargāks, gan arī tāds pats kā noziedzīga nodarījuma izdarītājam. Lemjot par soda piemērošanu līdzdalībniekam, tiesai rūpīgi jāanalizē personas loma noziedzīgajā nodarījumā, līdzdalības ārējā izpausme un citi fakti" *(skat. Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departamenta un Krimināllietu tiesu palātas 2008.gada 1.jūlija kopsapulces lēmuma „Par vienveidīgu tiesību normu piemērošanu soda noteikšanā" 30.punktu, http://at.gov.lv/lv/judikatura/tiesnesu-kopsapulcu-lemumi/kriminallietu-departaments-un-palata/*.

Par konkrēta soda piemērošanu izlemj tiesa, kura izskata lietu pēc būtības. Tas, ka noziedzīga nodarījuma izdarītājam ir noteikts nosacīts brīvības atņemšanas sods, bet atbalstītājam noteikts brīvības atņemšanas sods, nav pamats atzīt, ka pieļauts Krimināllikuma pārkāpums vai Kriminālprocesa likuma būtisks pārkāpums šā likuma 574., 575.panta izpratnē.

[8.3] Pārējā daļā kasācijas sūdzībā lūgts kasācijas instances tiesu no jauna vērtēt pierādījumus apsūdzētā /pers. B/ vainīgumam.

Atbilstoši Kriminālprocesa likuma 23.pantam krimināllietās tiesu spriež tiesa, tiesas sēdē izskatot un izlemjot pret personu celto apsūdzību pamatotību, attaisnojot nevainīgas personas vai arī atzīstot personas par vainīgām noziedzīga nodarījuma izdarīšanā un nosakot valsts institūcijām un personām obligāti izpildāmu krimināltiesisko attiecību noregulējumu, kas, ja nepieciešams, realizējams piespiedu kārtā.

Lietu pēc būtības izskata pirmās instances tiesa, bet gadījumā, kad iesniegts apelācijas protests, apelācijas sūdzība – arī apelācijas instances tiesa. Jautājums par pierādīšanu un pierādījumu izvērtēšanu ir reglamentēts Kriminālprocesa likuma 9.nodaļā, tostarp Kriminālprocesa likuma 128., 129., 130.pantā ir reglamentēts jautājums par pierādījumu ticamību, attiecināmību un pieļaujamību, savukārt pierādījumu pietiekamība un saprātīgu šaubu izslēgšana pierādīšanas procesā ir noteikta Kriminālprocesa likuma 19.pantā un 124.panta piektajā daļā.

Augstākā tiesa norāda, ka pierādījumu ticamības un to pietiekamības konstatēšana ir nepārprotami saistīta ar pierādījumu izvērtējumu, ko atbilstoši likumam veic tikai tā tiesa, kas izskata lietu pēc būtības. Citāda pierādījumu vērtēšana /pers. B/ kasācijas sūdzībā nekā tos ir vērtējusi apelācijas instances tiesa nevar būt par pamatu Rīgas apgabaltiesas sprieduma atcelšanai.

Augstākā tiesa atzīst, ka apelācijas instances tiesa, aplūkojot visus kriminālprocesa laikā iegūtos faktus vai ziņas par faktiem kopumā un savstarpējā sakarībā, spriedumā ir izvērtējusi /pers. B/ faktiskās darbības, sniegusi tām pareizu juridisko novērtējumu atbilstoši lietā esošo pierādījumu ticamības, attiecināmības un pieļaujamības pakāpei, kā arī spriedumā pamatoti atzinusi, ka /pers. B/ noziedzīgās darbības ir pareizi kvalificētas pēc Krimināllikuma 20.panta ceturtās daļas un 183.panta otrās daļas.

Kasācijas instances tiesa secina, ka Rīgas apgabaltiesas atzinums par notiesājoša nolēmuma taisīšanas pamatu ir balstīts uz lietā iegūto pierādījumu, kurus tiesa atzina par attiecināmiem, pieļaujamiem, pietiekamiem un ticamiem, vērtējumu. Pierādījumi vērtēti atbilstoši Kriminālprocesa likuma 9.nodaļas (Kriminālprocesa likuma 123.-137.pants) prasībām. Tiesas spriedums atbilst Kriminālprocesa likuma 564.panta prasībām.

Kā jau norādīts iepriekš, kasācijas instances tiesa neizskata lietu pēc būtības un līdz ar to pierādījumu atkārtota izvērtēšana neietilpst kasācijas instances tiesas kompetencē.

Augstākā tiesa lietas izskatīšanā apelācijas instances tiesā nekonstatē Kriminālprocesa likuma 574. vai 575.pantā norādītos pārkāpumus, kas varētu būt par pamatu apelācijas instances tiesas nolēmuma atcelšanai vai grozīšanai.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 585., 587.pantu, Augstākā tiesa

nolēma:

atstāt negrozītu Rīgas apgabaltiesas 2016.gada 11.novembra spriedumu, bet apsūdzētā /pers. B/ kasācijas sūdzību noraidīt.
Lēmums nav pārsūdzams.

Tiesnesis A. Freibergs

Tiesnese A. Branta

Tiesnese A. Poļakova